
Brno nechce výzkum Mayo? Praha má zájem!

Brno nechce výzkum Mayo? Praha má zájem!

M ediální debata posledních týdnů nad návrhem nového výzkumného klinického kardiocentra v Brně přinutí reagovat i ty, kdož si jinak chrání čas jen na čistě odborné publikace. Dovolíme si proto polemizovat s některými evidentními nesmysly, které se v tisku začaly objevovat.

Absurdní strašení

»Osobně nemám ambici stát se pokusným králíkem,« říká redaktor jednoho brněnského listu poté, co ho postrašil profesor Jan Černý představou, že by mohl být operován na experimentálním sále. Pan profesor Černý (kterého si i přes jeho nešťastné mediální výpady proti klinickému výzkumu oba velice vážíme) je příliš inteligentní na to, aby nevěděl, jak se věci mají. Jeho řeči o pokusných králících jsou ošklivou dezinformací veřejnosti. Je to jednání nehodné člověka jeho formátu.

Bez klinického výzkumu by žádný pokrok v medicíně nebyl možný: neexistovala by antibiotika a lidé by umírali na tuberkulózu či jiné infekce, neexistovala by srdeční chirurgie ani intervenční kardiologie a lidé by umírali na infarkty, atd. Hezkým příkladem, jak ve skutečnosti pacient může profitovat z účasti v klinickém výzkumu, je historicky první pacient, kterému byla provedena katetrizační cestou koronární angioplastika. Bylo to v roce 1977, zákrok provedl mladý lékař Dr. Andreas Gruntzig ve Švýcarsku. Také jemu to starší konzervativní kolegové tenkrát chtěli zakázat. Tento »pokusný králík« (pacient, který by bez zákroku tehdy zemřel) žije dosud a přežil svého zachránce (dr. Gruntzig tragicky zahynul v letadle) o 18 let!

Klinický výzkum léčí lépe

Dnes je velmi dobře prokázáno na celém světě, že pracoviště, která provádějí klinický výzkum, mají celkově lepší výsledky u všech pacientů - tedy i u nemocných, kteří se žádného výzkumu neúčastní. Je to dáno celkově vyšší kvalitou těchto pracovišť a vysokým stupněm organizace jejich práce. Zcela odpovědně říkáme, že jako pacienti bychom se nechali vždy léčit nejraději na pracovišti, které je klinickým výzkumem proslulé - tedy pravý opak toho, co říká profesor Černý, je pravdou!

Jiným příkladem užitečnosti klinického výzkumu jsou dramatické změny v léčení srdečních infarktů v posledních pěti letech na celém světě. Na jejich začátku stál náš jednoduchý nápad svázat všechny nemocné s rozvíjejícím se infarktem sanitkami na pracoviště, kde se provádějí koronární angioplastiky. Když jsme tento projekt (tedy klinický výzkum!) předložili v roce 1996 Vědecké radě Ministerstva zdravotnictví, byl projekt zprvu zpochybňován s námitkou, že převoz nemocných v akutní fázi srdečního infarktu na delší vzdálenost jsou neodpovědné pokusy na lidech. Stejná slova, jaká slyšíme dnes z úst pana profesora Černého... Zmíněný projekt (nazvaný PRAGUE) jsme pak (ve spolupráci s mladšími brněnskými lékaři) v letech 1997 - 2002 uskutečnili. Výsledek? Naše »pokusy na lidech« snížily úmrtnost při srdečních infarktech proti předchozí uznávané léčbě téměř na polovinu!

Právě projekty PRAGUE jsou dnes nejvíce oceňované v zahraničí včetně USA a vedly ke změně systému léčby infarktu v USA i v Evropě. I proto má Mayo Clinic zájem mít v Česku partnera - protože vidí, že česká kardiologie dokáže kvalitním klinickým výzkumem posouvat moderní léčbu kupředu! »Američané na Mayo Clinic byli zaujati stážistou z Brna« - podobná věta vyšla v různých formách v několika denících. Jako by jeden mladý český kardiolog mohl uhranout slavnou americkou kliniku. Mayo Clinic v medicíně (a zejména v léčbě srdečních chorob) je něco jako FC Barcelona ve fotbale, New York Rangers v hokeji nebo San Francisco Giants v baseballu. Je snem mnoha českých lékařů se na Mayo Clinic třeba jen podívat.

To, že Američané v této věci spolupracují právě s Dr. Károu (o němž citovaná věta je), svědčí o respektu, který si tam získal. Ale nejde jen o něj. Američané obdivují výsledky české klinické kardiologie, a to je důvod, proč chtějí spolupracovat s některým pracovištěm v České republice.

Není to tedy proto, aby vyzkoušeli »podezřelý chlopně« někde na »rozvojové vesnici«, ale právě naopak: aby získali rovnocenného partnera pro klinický výzkum v regionu střední Evropy, který se nyní z celého rozvinutého světa nejdynamičtěji vyvíjí.

Obrovská šance pro srdce

Vybudování nového výzkumného klinického kardiocentra napojeného na slavnou Mayo Clinic v České republice tedy vidí Česká kardiologická společnost jako zcela mimořádnou příležitost pro rozvoj české kardiologie k velkému prospěchu českých pacientů.

»Američané nemohou výzkum provádět u nich z etických důvodů, tak se to udělá v České republice.« Další naprostá dezinformace laické veřejnosti. Jakýkoliv výzkum u nás podléhá velmi přísným pravidlům z mnoha hledisek, jedno z

nich je i etika výzkumu. Systém schvalování projektů etickými komisemi, ve kterých jsou nezávislí odborníci, je velmi kvalitní a není možné jakýkoliv výzkumný projekt ani předložit k jeho zařazení do výzkumných programů, aniž by byl etickou komisí schválen. Představa výzkumu, který je v člancích brněnských publicistů přirovnáván k něčemu, co téměř připomíná dr. Mengeleho, je hrubým a přitom záměrným zkreslením reality vědeckého bádání v České republice.

Praha se hlásí

My oba, autoři tohoto článku, pracujeme v klinickém výzkumu na **Univerzitě Karlově** v Praze (ve dvou různých fakultních nemocnicích). Brněnským kolegům možnost mít nové centrum upřímně závidíme (a samozřejmě jim to přejeme). Máme pro ně a pro všechny politiky, kteří o tom budou rozhodovat, ale jasný vzkaz: pokud z důvodu lokální rezistence nebude možné centrum zřídit v Brně, Praha se hlásí!

V rámci **Univerzity Karlovy** již existuje formalizovaná spolupráce čtyř lékařských fakult v kardiovaskulárním klinickém výzkumu. Bylo by nám nesmírnou ctí, mít za výzkumného partnera slavnou Mayo Clinic.

Jen proboha nepusťme tuto šanci - mít v Česku také FC Barcelonu, a ne pouze vesnické kluby!

O autorovi| Petr Widimský, Michael Aschermann, Autoři jsou hlavními koordinátory kardiovaskulárního klinického výzkumu na **Univerzitě Karlově** v Praze. P. Widimský je vedoucím lékařem Kardiocentra Fakultní nemocnice Královské Vinohrady. M. Aschermann je předsedou České kardiologické společnosti a emeritním přednostou Kardiologické kliniky Všeobecné fakultní nemocnice.